

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja

Druk nr 3460
Warszawa, 5 lipca 2023 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o ochronie przyrody.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy panią poseł Małgorzatę Gosiewską.

(-) Waldemar Andzel; (-) Iwona Arent; (-) Barbara Bartuś; (-) Joanna Borowiak; (-) Anna Ewa Cicholska; (-) Krzysztof Czarnecki; (-) Leszek Dobrzyński; (-) Przemysław Drabek; (-) Barbara Dziuk; (-) Grzegorz Gaża; (-) Małgorzata Gosiewska; (-) Czesław Hoc; (-) Michał Jach; (-) Fryderyk Kapinos; (-) Leonard Krasulski; (-) Marek Kwitek; (-) Krzysztof Lipiec; (-) Paweł Lisiecki; (-) Tomasz Ławniczak; (-) Jan Mosiński; (-) Aleksander Mrówczyński; (-) Jacek Osuch; (-) Anna Paluch; (-) Marcin Porzucek; (-) Zdzisław Sipiera; (-) Marek Suski; (-) Stanisław Szwed; (-) Ewa Szymańska; (-) Ryszard Terlecki; (-) Włodzimierz Tomaszewski; (-) Jan Warzecha; (-) Grzegorz Wojciechowski; (-) Grzegorz Adam Woźniak.

U S T A W A

z dnia .....

o zmianie ustawy o ochronie przyrody

Art. 1. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022 r. poz. 916, 1726, 2185 i 2375) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 61 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organem zarządzającym w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi, zwanego dalej „rozporządzeniem 338/97”, jest minister właściwy do spraw środowiska, a organem naukowym w rozumieniu tych przepisów jest Państwowa Rada Ochrony Przyrody.”;

2) po art. 61 dodaje się art. 61a w brzmieniu:

„Art. 61a. 1. Określa się następujące okazy gatunków zwierząt, których wprowadzenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest zabronione:

- 1) gatunki określone w załączniku A do rozporządzenia 338/97,
- 2) następujące gatunki z załącznika B do rozporządzenia 338/97:
  - a) Słoń afrykański (*Loxodonta africana*),
  - b) Lew afrykański (*Panthera leo*),
  - c) Żyrafa (*Giraffa camelopardalis*),
  - d) Nosorożec południowy (*Ceratotherium simum simum*).

2. Na przywóz gatunków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 nie wydaje się zezwolenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia 338/97.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do ogrodów zoologicznych oraz do instytucji naukowych, o których mowa w art. 63 ustawy.”;

3) po art. 128a dodaje się art. 128b w brzmieniu:

„Art. 128b. Kto wprowadza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej okazy gatunków zwierząt, o których mowa w art. 61a ust. 1 podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.”;

4) w art. 129 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„W razie ukarania za wykroczenie określone w art. 127 albo w art. 131 lub skazania za przestępstwo określone w art. 127a, art. 128, art. 128a albo w art. 128b sąd może orzec:".

Art. 2. Do postępowań dotyczących wydania zezwoleń, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia 338/97 wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem zmiany ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody jest ochrona okazów gatunków wymienionych w załączniku A do rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi (Dz.U.U.E.L z 1997 r. Nr 61 poz. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 338/97” oraz wymienionych okazów gatunków z załącznika B do rozporządzenia 338/97, tj. słonia afrykańskiego (*Loxodonta africana*), lwa afrykańskiego (*Panthera leo*), żyrafy (*Giraffa camelopardalis*) oraz nosorożca południowego (*Ceratotherium simum simum*).

Rozporządzenie 338/97 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi wprowadza w Unii Europejskiej Konwencję o Międzynarodowym Handlu Dzikimi Zwierzętami i Roślinami Gatunków Zagrożonych Wyginięciem (CITES), zwaną dalej „Konwencją”. Celem Konwencji jest ochrona gatunków fauny i flory zagrożonych wyginięciem poprzez wprowadzenie środków kontroli międzynarodowego handlu okazami tych gatunków. Rozporządzenie 338/97 stosujemy w Polsce bezpośrednio, stąd nie było konieczności implementacji jego przepisów do krajowego porządku prawnego. W obecnym stanie prawnym, korzystając z minimalnych gwarancji, które zapewnia rozporządzenie 338/97, w Polsce nie ma całkowitego zakazu importu okazów gatunków zagrożonych wyginięciem.

Zgodnie z rozporządzeniem 338/97, gatunki wymienione w załączniku A to gatunki, którym grozi wyginięcie lub gatunki rzadkie, których przetrwaniu może zagrozić jakiegokolwiek poziom handlu nimi. Gatunki objęte załącznikiem B to przede wszystkim gatunki będące przedmiotem handlu międzynarodowego na poziomie, który może być niezgodny z możliwością ich przeżycia lub z zachowaniem całej populacji na poziomie zgodnym z rolą gatunku w ekosystemach, w których występuje. Populacje wymienionych gatunków zwierząt są już narażone na wyginięcie, doświadczają spadku populacji, utraty siedlisk i kurczenia się ich zasięgu, a pozostawanie obiektem polowań na trofea wywiera na nie dodatkową, intensywną presję. Przykład może stanowić najpopularniejszy gatunek importowany do krajów UE w postaci trofeów — zebra górską Hartmanna, która obecnie kwalifikuje się jako gatunek narażony i należy do kategorii gatunków narażonych lub zagrożonych od 1986 roku.

Polowania na trofea wpływają nie tylko na poszczególne osobniki, ale i wywierają negatywny i długotrwały wpływ na dynamikę populacyjną i przetrwanie gatunku. Badania wykazują, że polowanie dla trofeów może potęgować naturalną śmiertelność. Z tego też względu, nawet niskie wskaźniki odławiania mogą wywierać destrukcyjny wpływ na populacje. Naukowcy zalecają uwzględnianie nie tylko liczby eliminowanych z populacji osobników, ale także ogólnego, znacznego wpływu, jaki usunięcie nawet pojedynczego osobnika ma dla całej populacji i jej przyszłego wzrostu. Polowania dla trofeów skutkują również zmianą struktury wiekowej i płciowej populacji, zmniejszonymi wskaźnikami reprodukcji, zaburzeniem struktur społecznych, zmianami zachowania, modyfikacjami struktury

genetycznej. Istotna jest również nienaturalna selekcja dokonywana przez polujących dla trofeów. Celem polowań dla trofeów są największe i najbardziej okazałe osobniki. Takie wybiórcze polowania powodują zmniejszenie średniej masy ciała osobników, przyspieszone dojrzewanie płciowe, zmianę sposobów rozprzestrzenienia populacji oraz inne zmiany fizyczne i behawioralne wśród innych osobników. Pogorszenie cech przekazywanych przez dobór płciowy może wpływać na czynniki kierujące wyborem partnerów, a przez to ograniczać różnorodność puli genetycznej oraz pogarszać jakość potomstwa. Presja wywierana na populacje w wyniku polowań może negatywnie wpływać na ich odtwarzanie i przebieg życia osobników. Polowanie dla trofeów może także wpływać na struktury genetyczne, zwiększając współczynniki endogamii, co może mieć katastrofalny długofalowy wpływ na kondycję populacji. Co więcej, decyzje w zakresie limitów polowań lub restrykcje dotyczące stref i sezonów łowieckich często nie są oparte na danych naukowych, lecz dyktowane przez lokalnych myśliwych lub organizacje myśliwskie i chęć zysku, opierają się na zawyżonych danych dotyczących liczebności populacji. Polowania na dzikie gatunki mają wpływ nie tylko na istniejące populacje, ale również na kolejne pokolenia zwierząt i ich zdolność przetrwania. Z tych względów gatunki zagrożone wyginięciem powinny zostać objęte bardziej rygorystycznymi przepisami.

Wspomniane unijne rozporządzenie 338/97 określa minimalny poziom zapewnienia przez państwa członkowskie ochrony dla gatunków zagrożonych wyginięciem. Jednocześnie, co istotne, przepisy rozporządzenia 338/97 pozwalają na wprowadzenie lub stosowanie wszelkich bardziej rygorystycznych środków przez Państwa Członkowskie, w szczególności w odniesieniu do posiadania okazów gatunków objętych niniejszym rozporządzeniem. Ustanowienie proponowanego zakazu nie będzie również stało w sprzeczności z celami, zasadami i postanowieniami Konwencji.

Należy wskazać, że używane w Konwencji pojęcia „import” i „eksport” rozumiane są synonimicznie jako „przywóz” i „wywóz” i w rzeczywistości oznaczają wprowadzanie i wyprowadzanie okazów do i z Unii Europejskiej (i odpowiednio Polski). Wszelki import i eksport okazów z gatunków wymienionych w aneksach A-D do rozporządzenia 338/97 wymaga uzyskania i przedstawienia służbom celnym odpowiednich dokumentów. Zgodnie ze standardową procedurą, w celu importu okazów z gatunków ujętych w aneksie A i B, importer musi uzyskać zezwolenie eksportowe (lub świadectwo reeksportu) wydane przez odpowiedni organ zarządzający państwa wywozu, jak również zezwolenie importowe, wydane przez odpowiedni organ zarządzający danego kraju UE. Poza wyjątkami, co do zasady, zezwolenie importowe wydawane jest na podstawie wcześniej uzyskanego zezwolenia eksportowego. Dokumenty są przedstawiane służbom celnym w miejscu wprowadzenia okazów na teren UE.

Biorąc pod uwagę obecnie funkcjonującą praktykę organizowanych poza granicami Polski wyjazdów mających na celu pozyskanie trofeów z dzikich zwierząt i import ich do Polski – tylko w latach 2014–2018 do Polski przywieziono 744 trofea pozyskane z 36 gatunków zwierząt umieszczonych na liście gatunków zagrożonych wyginięciem Konwencji CITES - zasadne jest zatem wprowadzenie

zakazu importu trofeów myśliwskich wymienionych gatunków.

Zgodnie z art. 191 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) unijna polityka ochrony środowiska musi być oparta na zasadzie ostrożności. Zgodnie z tą zasadą, gdy zachodzi podejrzenie ryzyka spowodowania szkody dla społeczeństwa lub środowiska przez dane działanie lub politykę, przy braku dowodów naukowych, że to działanie lub polityka są szkodliwe, ciężar dowodu, że są one nieszkodliwe, spoczywa na podmiotach podejmujących te działania lub prowadzących tę politykę. Zasada ma na celu zapewnienie wyższego poziomu ochrony środowiska dzięki podejmowaniu decyzji o charakterze zapobiegawczym w przypadku ryzyka. W praktyce zakres tej zasady jest szeroki i obejmuje także politykę ochrony konsumentów, unijne przepisy dotyczące żywności, zdrowia ludzi, zwierząt i roślin. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, zasada ostrożności ma zastosowanie między innymi do interpretacji i stosowania unijnego dorobku prawnego dotyczącego środowiska, a zatem również do interpretacji i stosowania rozporządzenia 338/97. Państwa członkowskie powinny stosować zasadę ostrożnościową w ramach przysługującego im zakresu swobodnego uznania zgodnie z rozporządzeniem nr 338/97. W tym względzie powinny one odnieść się do komunikatu Komisji z dnia 2 lutego 2000 r. w sprawie zasady ostrożności, w którym wymieniono okoliczności konieczne dla jej prawidłowego stosowania.

Biorąc pod uwagę fakt, że bezpośrednia eksploatacja przyrody, w tym polowania, jest drugą w kolejności przyczyną pogłębiającego się kryzysu bioróżnorodności, a same polowania dla trofeów stwarzają znaczące ryzyko dla przetrwania zagrożonych i narażonych na wyginięcie gatunków dzikich zwierząt zasadne jest podjęcie działań o charakterze legislacyjnym. Obecnie, aby sprowadzić do UE okazy gatunków zagrożonych wyginięciem wykorzystywane są np. odstępstwa dotyczące wwozu dóbr osobistych. Istnieje pilna potrzeba zastosowania szybkich i skutecznych środków, również prawnych aby zapobiec temu procederowi. Prace dotyczące ograniczenia wwozu kolejnych okazów gatunków zagrożonych wyginięciem są prowadzone w wielu krajach UE. Konsekwencją tych inicjatyw będzie podjęcie na poziomie unijnym działań dotyczących zmiany rozporządzenia 338/97 i rozszerzenia listy gatunków określonych w załączniku A jednak z uwagi na to, że unijny proces legislacyjny będzie trwał kilka lat, konieczne jest zapewnienie ochrony ww. gatunkom jak najszybciej. Należy wskazać, że inne niż zmiana obowiązujących przepisów działania nie przyniosą oczekiwanych skutków.

Projekt obejmuje kryminalizacją czyn w postaci wprowadzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej okazów gatunków zwierząt, o których mowa w art. 61a ust. 1. Penalizując to zachowanie uznano, że będzie stanowić przestępstwo zagrożone karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Przyjęty rodzaj i wymiar kary przewidzianej za to przestępstwo odpowiada karygodności takiego czynu, kwalifikując go przy tym jako występki.

W związku z penalizacją wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej okazów określonych gatunków zwierząt, projekt stanowi, że na ich przywóz nie wydaje się zezwolenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia 338/97.

Zgodnie z projektem wyłączone z opisanych wyżej przepisów będą ogrody zoologiczne oraz instytucje naukowe, o których mowa w art. 63 ustawy.

Projekt, kryminalizując wprowadzanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej okazów określonych gatunków zwierząt nie wprowadza rozróżnienia pomiędzy zwierzętami żywymi oraz martwymi. Mając na względzie celowość projektowanych przepisów, wprowadzenie zakazu przywozu również żywych okazów określonych gatunków zwierząt jest konieczne, aby zminimalizować ryzyko obchodzenia przepisów ustawy poprzez przywóz zwierząt żywych.

Przedmiotowy projekt nie pociąga za sobą obciążenia dla budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 6 lipca 2023 r.

BAS-WAPEiM-1493/23
TRYB PILNY

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS
L.dz. DS. 1120. 220. 2023
Data wpływu 6. 07. 2023

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Małgorzata Gosiewska)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projektodawcy proponują znowelizowanie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody¹, dalej jako „ustawa”. Projekt ma na celu ochronę okazów gatunków zwierząt wymienionych w załączniku A do rozporządzenia Rady (WE) Nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi², dalej jako „rozporządzenie 338/97”, oraz niektórych gatunków zwierząt wymienionych w załączniku B do tego rozporządzenia. Zgodnie z proponowanym art. 61a ust. 1 ustawy wprowadzanie na terytorium Polski okazów tych gatunków zwierząt ma być zabronione, z wyjątkami dotyczącymi ogrodów zoologicznych oraz instytucji naukowych, o których mowa w art. 63 ustawy. Zgodnie z proponowanym art. 128a ustawy wprowadzanie na terytorium Polski okazów tych gatunków zwierząt będzie podlegało karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat. Z propozycją tą łączy się zmiana w art. 129 ustawy.

Art. 2 projektu zawiera przepis przejściowy.

Projektowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SPS-WP. 020. 189. 6. 2023
Data wpływu 06. 07. 2023

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 916, ze zm.

² Dz. Urz. WE L 61 z 3.3.1997, s. 1.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Z uwagi na przedmiot projektu ustawy należy uwzględnić art. 191-193 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TfUE) oraz rozporządzenie 338/97.

Zgodnie z art. 191 ust. 1 TfUE polityka Unii w dziedzinie środowiska naturalnego przyczynia się do osiągnięcia następujących celów:

- zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego;
- ochrony zdrowia ludzkiego;
- rozsądnego i racjonalnego wykorzystywania zasobów naturalnych;
- promowania na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów środowiska, w szczególności zwalczania zmian klimatu.

W myśl art. 192 ust. 1 TfUE Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym oraz Komitetem Regionów, decydują o działaniu służącym osiągnięciu celów określonych w art. 191 TfUE, które ma być podjęte przez Unię.

Art. 193 TfUE stanowi, że środki ochronne przyjęte na podstawie art. 192 TfUE nie stanowią przeszkody dla państwa członkowskiego w utrzymaniu lub ustanawianiu bardziej rygorystycznych środków ochronnych. Środki te muszą być zgodne z Traktatami. Są one notyfikowane Komisji.

Zgodnie z art. 1 rozporządzenia 338/97 jego celem jest ochrona gatunków dzikiej flory i fauny oraz zagwarantowanie ich zachowania poprzez regulację handlu nimi.

W motywie 3 preambuły rozporządzenia 338/97 stwierdzono, że przepisy tego rozporządzenia pozostają bez uszczerbku dla wprowadzenia lub stosowania wszelkich bardziej rygorystycznych środków przez państwa członkowskie, zgodnie z Traktatem, w szczególności w odniesieniu do posiadania okazów gatunków objętych tym rozporządzeniem.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia 338/97 wprowadzenie do Wspólnoty [Unii] okazów gatunków wymienionych w załączniku A do tego rozporządzenia podlega przeprowadzeniu niezbędnych kontroli i wymaga uprzedniego przedstawienia zezwolenia na przywóz wydanego przez organ administracyjny państwa członkowskiego przeznaczenia w granicznym urzędzie celnym w miejscu wprowadzenia. Zezwolenie na przywóz może być wydane tylko przy spełnieniu warunków określonych w przywołanym przepisie oraz przy uwzględnieniu ograniczeń ustanowionych stosownie do art. 4 ust. 6 rozporządzenia 338/97.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 rozporządzenia 338/97 wprowadzenie do Wspólnoty [Unii] okazów gatunków wymienionych w załączniku B do tego rozporządzenia podlega przeprowadzeniu niezbędnych kontroli i wymaga uprzedniego przedstawienia zezwolenia na przywóz wydanego przez organ administracyjny państwa członkowskiego przeznaczenia w granicznym urzędzie

celnym w miejscu wprowadzenia. Zezwolenie na przywóz może być wydane tylko przy spełnieniu warunków określonych w przywołanym przepisie oraz przy uwzględnieniu ograniczeń ustanowionych stosownie do art. 4 ust. 6 rozporządzenia 338/97.

Art. 6 ust. 1 i 2 rozporządzenia 338/97 stanowią, że jeżeli państwo członkowskie odrzuci wniosek o wydanie zezwolenia z przyczyn istotnych w odniesieniu do celów tego rozporządzenia, powiadomi ono niezwłocznie Komisję Europejską o odrzuceniu i jego powodach, a Komisja przekaze pozostałym państwom członkowskim otrzymane informacje, aby zapewnić jednolite stosowanie rozporządzenia. Zgodnie z art. 6 ust. 4 lit. a rozporządzenia 338/97 państwa członkowskie uznają odrzucenie wniosków przez właściwe organy pozostałych państw członkowskich w przypadkach, gdy takie odrzucenie opiera się na przepisach tego rozporządzenia.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Projektowany art. 61a ust. 1 ustawy przewiduje zakaz wprowadzania na terytorium Polski okazów gatunków zwierząt wymienionych w załączniku A do rozporządzenia 338/97 oraz niektórych gatunków zwierząt wymienionych w załączniku B do tego rozporządzenia³. Zgodnie z projektowanym art. 61a ust. 2 ustawy na przywóz tych gatunków nie będą wydawane zezwolenia, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia 338/97. Propozycje te wymagają oceny pod kątem zgodności z rozporządzeniem 338/97.

W myśl art. 288 TfUE rozporządzenie ma zasięg ogólny, wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich. Podstawowym celem przyjmowania tego rodzaju aktu prawa UE jest zapewnienie jednolitości regulacji prawnej w całej UE. Oznacza to, że państwa członkowskie nie mogą przyjmować prawa krajowego w obszarze uregulowanym przepisami rozporządzenia. Wyjątkiem od tej zasady jest sytuacja, w której przepisy rozporządzenia lub przepisy traktatowe upoważniają państwo członkowskie do takiego działania.

Celem rozporządzenia 338/97 jest ochrona gatunków dzikiej flory i fauny oraz zagwarantowanie ich zachowania poprzez regulację handlu nimi. Jego realizacji w odniesieniu do gatunków zwierząt wymienionych w załącznikach A i B do tego rozporządzenia służy m.in. system wydawania zezwoleń na wprowadzanie do Unii okazów tych gatunków (art. 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia 338/97). Zgodnie z art. 6 ust. 1 i 2 rozporządzenia 338/97 jeżeli państwo członkowskie odrzuci wniosek o wydanie zezwolenia z przyczyn istotnych w odniesieniu do celów tego rozporządzenia, powiadomi ono niezwłocznie Komisję Europejską o odrzuceniu i jego powodach, a Komisja przekaze pozostałym państwom członkowskim otrzymane informacje, aby zapewnić

---

³ Słonia afrykańskiego, lwa afrykańskiego, żyrafy i nosorożca południowego.

jednolite stosowanie rozporządzenia.

Z przywołanych przepisów rozporządzenia 338/97 można by wysnuć wnioski, że projektowane art. 61a ust. 1 i 2 ustawy są z nim niezgodne, ponieważ wprowadzają dalej idące zakazy oraz wyłączają stosowanie niektórych postanowień rozporządzenia 338/97. W tym kontekście należy jednak wziąć dodatkowo pod uwagę regulacje upoważniające państwa członkowskie do przyjmowania własnych środków prawnych. I tak, w motywie 3 preambuły rozporządzenia 338/97 określono, że przepisy tego rozporządzenia pozostają bez uszczerbku dla wprowadzenia lub stosowania wszelkich bardziej rygorystycznych środków przez państwa członkowskie, zgodnie z Traktatem, w szczególności w odniesieniu do posiadania okazów gatunków objętych tym rozporządzeniem. Co więcej, trzeba odnotować, że zgodnie z art. 193 zdanie pierwsze TfUE środki ochronne przyjęte na podstawie art. 192 TfUE nie stanowią przeszkody dla państwa członkowskiego w utrzymaniu lub ustanawianiu bardziej rygorystycznych środków ochronnych. Rozporządzenie 338/97 zostało przyjęte na podstawie art. 130s ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, którego odpowiednikiem w obecnym stanie prawnym jest art. 192 ust. 1 TfUE, a zatem wskazane postanowienie traktatowe ma zastosowanie do tego rozporządzenia.

Projektowane art. 61a ust. 1 i 2 ustawy można uznać za bardziej rygorystyczne środki ochronne niż przewidziane w rozporządzeniu 338/97, do których przyjęcie, jak wskazano wyżej, są upoważnione państwa członkowskie. Ocena dopuszczalności takich środków musi jednak uwzględniać ich zgodność z Traktatami, co wynika z motywu 3 preambuły rozporządzenia 338/97, a przede wszystkim z art. 193 zdanie drugie TfUE.

Jak wynika z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE), w rozpatrywanej kwestii należy w szczególności zbadać, czy proponowane środki nie stanowią przeszkody w ramach rynku wewnętrznego w rozumieniu art. 34 TfUE⁴. W tym zakresie istotne jest to, że cel, jaki mają realizować przepisy opiniowanego projektu, czyli ochrona zagrożonych gatunków zwierząt, można uznać za uzasadniony cel interesu ogólnego, ponieważ wiąże się on z ochroną zdrowia i życia zwierząt⁵, ochroną zwierząt⁶ oraz ochroną środowiska⁷. Ponadto można uznać, że nie mają one charakteru dyskryminacyjnego⁸. Jeśli chodzi o ocenę proporcjonalności projektowanych rozwiązań, to w świetle argumentacji przedstawionej w uzasadnieniu do projektu ustawy można uznać, zakładany cel może zostać osiągnięty przy

---

⁴ Zob. wyrok TSUE z 19 czerwca 2008 r. w sprawie C-219/07, *Nationale Raad van Dierenkwekers en Liefhebbers VZW*, pkt 21. Por. wyrok TSUE z 23 października 2001 r. w sprawie C-510/99, *Tridon*, pkt 49.

⁵ Zob. wyrok TSUE z 11 maja 1999 r. w sprawie C-350/97, *Monsees*, pkt 24.

⁶ Zob. wyrok TSUE z 17 stycznia 2008 r. w sprawach połączonych C-37/06 i C-58/06, *Viamex Agrar Handel i ZVK*, pkt 22 i 23.

⁷ Zob. wyrok TSUE z 12 października 2000 r. w sprawie C-314/98, *Snellers*, pkt 55.

⁸ Por. wyrok TSUE z 23 września 2003 r. w sprawie C-192/01, *Komisja przeciwko Danii*, pkt 53.

pomocy zaproponowanych środków (są one konieczne do osiągnięcia uzasadnionych celów w zakresie ochrony), zaś środki w mniejszym stopniu wpływające na handel na rynku wewnętrznym mogłyby być niewystarczające⁹. W konsekwencji można stwierdzić, że projektowane art. 61a ust. 1 i 2 ustawy nie naruszają Traktatów, a zatem mogą być uznane za środki ochronne w rozumieniu art. 193 TfUE.

Ponadto trzeba wskazać, że zgodnie z art. 193 zdanie trzecie TfUE środki ochronne są notyfikowane Komisji. Wynika z tego, że w przypadku uchwalenia przepisów będących przedmiotem projektu powinny być one notyfikowane Komisji Europejskiej¹⁰.

Wobec powyższego należy uznać, że projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Poselski projekt o zmianie ustawy o ochronie przyrody nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

W przypadku uchwalenia przepisów będących przedmiotem projektu powinny być one notyfikowane Komisji Europejskiej na podstawie art. 193 zdanie trzecie TfUE.

Autor:

Tomasz Jaroszyński
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

---

⁹ Por. wyroki TSUE z 17 września 1998 r. w sprawie C-400/96, *Harpegnies*, pkt 24 oraz z 13 lipca 2017 r. w sprawie C-129/16, *Túrkevei Tejtermelő Kft.*, pkt 61.

¹⁰ Zob. M. Nowacki, A. Przyborowska-Klimczak [w:] *Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Komentarz. Tom II (art. 90-222)*, red. K. Kowalik-Bańczyk, M. Szwarc-Kuczer, A. Wróbel, Warszawa 2012, art. 193.

Warszawa, 6 lipca 2023 r.

BAS-WAPEiM-1494/23
TRYB PILNY

SEKRETARIAT ZŁOZY SZEFKA KB
Licz. DS. M20. 220. 2023 (2)
Data wpływu 6.07.2023

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Małgorzata Gosiewska) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Projektodawcy proponują znowelizowanie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody¹, dalej jako „ustawa”. Projekt ma na celu ochronę okazów gatunków zwierząt wymienionych w załączniku A do rozporządzenia Rady (WE) Nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi² oraz niektórych gatunków zwierząt wymienionych w załączniku B do tego rozporządzenia. Zgodnie z proponowanym art. 61a ust. 1 ustawy wprowadzanie na terytorium Polski okazów tych gatunków zwierząt ma być zabronione, z wyjątkami dotyczącymi ogrodów zoologicznych oraz instytucji naukowych, o których mowa w art. 63 ustawy. Zgodnie z proponowanym art. 128a ustawy wprowadzanie na terytorium Polski okazów tych gatunków zwierząt będzie podlegało karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Poselski projekt ustawy **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:
Tomasz Jaroszyński
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SPS-WP.020.183.7.2023
Data wpływu 06.07.2023

Akceptował:
Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych
Sobolewski
Przemysław Sobolewski

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 916, ze zm.

² Dz. Urz. WE L 61 z 3.3.1997, s. 1.